

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԻՆ ԵՎ ՄԻՋԱԿԱՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՄԻԳՅԱՆ ՄԱՐԻԱՄ (ՀԱԻ)

ՍԵՎԱՆԱ ԼՃԻ ՀԱՐԱՎ-ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԱՎԱԶԱՆԸ ՊԱՏՄԱ-ՀԱՎԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՆ (Ք.Ա. XV-VII դդ.)..... 17

ԲԵՐԳԵՐ ՖՐԻԴՐԻԿ (ՄԼՀ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ)

ՀԻՍՈՒՆԸ ԵՎ ՍԱՔՍԱՎՈՐՆԵՐԸ 32

ԳԱԼԱՏՅԱՆ ԱՐՄԻՆԵ (ԵԳՂԱ)

ԵԳԻՊԵՏՈՒՄ ՀԻՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԴԻՄԱՊԱՏԿԵՐԱՅԻՆ ԱՐՎԵՍԻ
ՄԱՍԻՆ 59

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ԳՐԻԳՈՐ (ՄԼՀ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ)

ՔԱՂԿԵՆՈՒԽ ԺՈՂՈՎԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԻՍԻ (10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 451 թ.) ՇՈՒՐՋ 77

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ՍՈՆԱ (ԱԻ)

ԲԻԱՅՆԻԼԻ - ՈՒՐԱՐՏՈՒԻ ՏԵՂՈՐԾՄԱՆ ԽՆԻՐԸ ԸՍ Գ. ՂԱՓԱՆՑՅԱՆԻ 104

ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ ՀԵՂՄԻԿ (ՀԱԻ)

ՆՈՐ ՏՎՅԱԼՆԵՐ ՀՆԱԳՈՒՅՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ

ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 124

ԹԻՒՅՄԱՆ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ (ՄԼՀ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ)

ՄՐԲԱՑՈՒՆԸ ԻՍԼԱՍՈՒՄ ԵՎ ՔՐԻՍՈՆԵՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 137

ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ ԱՆԱՀԻՏ («ՍԱՏԵՆԱՄԱՆ» ՀՀԳՀԻ)

ԿՈՍՏԱՆԱՆՈՒՊՈԼՍԻ ՍՏՐԿԱՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՇՈՒԿԱՅԻ

ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆ ՈՒ ՏՆՏԵՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒՅԹԸ (XVI-XIX դդ.) 153

ԽՈՐԻԿՅԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ (պ.գ.թ., ԱԻ)

ԱՔԵՍԵՆՅԱՆ ՊԱՐՄԿԱՍՏԱՆԻ XVIII ՍԱՏՐԱՊՈՒԹՅԱՆ

ՍԱՍՊԵՅՐՆԵՐԻ ՏԵՂԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՇՈՒՐՋ 165

ԿԱՍՏԵԼԻՉԻ ՄԱՆՈՒԵԼ (ԼՄԱՀ, ԻՏԱԼԻԱ),

ԴԱՆ ՈՈԲԵՐՏՈ (ՄԱՊԻՄԱ, ԻՏԱԼԻԱ)

ԱԿՆԱՐԿՆԵՐ ԿՈՎԿԱՍՅԱՆ ԵՎ ՈՒՐԱՐՏԱԿԱՆ ԲՐՈՆԶԵ

ԶԱՆԳԱԿՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ 174

ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ՎԱՐՍԵՆ (ԵՊՀ)

ՀԱԶԱՐԱՆԵՐԻ ՍՈՅԻԱԼԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ (ՍՈՅԻԱԼԱԿԱՆ

ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆ ՈՒ ԱՐԱՐՈՂԱԿԱՐԳԵՐԸ) 192

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍՅԱՆ ԼԻԱՆ (ԱԻ)

ԱՐԱԲԱ-ԽԱԶԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԲԱԽՈՒՄՆԵՐԸ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԵՎ ԱՂՎԱՆՔՈՒՄ

7-րդ ԴԱՐԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ 203

ՄԵՇՔԱՐԱՑԱՆ ԺԻԼԲԵՐԸ (ԵՊՀ)

ՄԵՖՅԱՆ ԴԱՐԿԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆԱԿԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ
ԸՆՏ «ԹԱՋՔԻՐԱԹ ԱԼ-ՄՈԼՈՒՔ» ԵՎ «ԴԱՍԹՈՒՐ ԱԼ-ՄՈԼՈՒՔ»
ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ.....

212

ՈՍԿԱՑԱՆ ԱՆԻ (ԵՊՀ)

ԵՎԻՉԵՐԻՆԵՐ. ԱՏԵՂԾԱՆ ԱՌԱՋԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԵՎ
ԼՈՒԾԱՐՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ .....

221

ՑԱԿԱՑԱՆ ՈՈՒՄԸԱՆ (պ.գ.ք., ԱԻ)

ԱՍՈՐԵՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՔԵՐԱՑՄԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐԶ.....

229

ՆՈՐ ԵՎ ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԱԼԵՔՍԱՆԹԱՆԱՆ (ԿՀ, ԱՄ)

ՀԱՅ ԿԱՆԱՆՑ ԵՎ ՈՐԲԵՐԻ «ՓՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ»
ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱՇԽԱՅՀԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՑ ՀԵՏՈ.....

247

ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ ՀԵՐՄԻՆԵ (ԱԻ)

ԱՆՏԱՆՏԻ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՐԱԲԱԿԱՆ
ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱՇԽԱՅՀԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎԵՐՋԻՆ
ՏԱՐԻՆԵՐԻՆ .....

257

ԱՎԴԱԼՅԱՆ ԱՐԹՈՒՐ (ԱԻ)

ՂԴՏԻԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՅԻԱԼ-ՏԱՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ԵԳԻՊՈՍՈՒՄ
(20-ՐԴ ԴԱՐԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍ – 21-ՐԴ ԴԱՐԻ ՍԿԻՖ) .....

267

ԱՐԵՎԱԿԱՆ ՏԱԹԵՎ (ԱԻ)

ԾՈՅԻ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
ԱՄՆ-Ի ՀԵՏԱՔՐՔՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ .....

276

ԳԱԼԱՏՅԱՆ ՎԱՐԴԱՆ (ԵՊՀ)

ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ՈԱԶՄԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՀԱՍԱԼԻՐԻ ՆՈՐ
ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՇՈՒՐԶ.....

283

ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ ԱՐԱՄ (պ.գ.ք., ԱԻ)

ՔՈՒՎԵՅԹԻ ԴԵՐԸ ԳԵՐՏԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԱՐԱԾՄԱՐՁԱՆԱՅԻՆ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ 20-ՐԴ ԴԱՐԻ ՍԿԶԲԻՆ .....

294

ԴԱՎԹՅԱՆ ԱՐՈՒՄ (ԱԻ)

ԱՄՆ-Ի ԿՈՆԳՐԵՍՈՒՄ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՃԱՆԱՀԱՆ
ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐԶ (1970-ԱԿԱՆ թթ. – 2000 թ.).....

305

ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ ՎԱՐՄԻԿ (ԱԻ)

ԹՈՒՐՔ-ԼԻԲԱՆԱՆՅԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐԻՆ
(2002-2010 թթ.) .....

315

ԺԱՄՀԱՐՅԱՆ ԱՐՄԵՆ (ԱԻ)	
ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԱՂԻԲԻ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿՐՄԵՐԻ ՀԵՏ (1989-1995 թթ.).....	324
ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ ՏԻԳՐԱՆ (ՀՊՄՀ)	
ԳԵՐՍԱՆԻԱՅԻ ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ (1878-1908 թթ.).....	335
ԿԱՐՊԵՏՅԱՆ ԱՆՆԱ (ՀՀ ՊԿԱ)	
ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱԴԻ ԿԱՐԳՎԻՃԱԿԻ ՏՐԱՆՖՈՐՄԱՑԱՆ ԴԻՆԱՄԻԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑԱՅԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՈՒՄ	351
ԿԱՍՅԱՆ ԱՐՄԵՆ (ԵՊՀ)	
ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ԽՈՐՃԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԱՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐԻ ՆԱԽԱԴՅԱԼՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋ (2002-2011 թթ.)	368
ԿՇԵՆԿԱՆ ԴԱՎԻԹ (ՄԴՀ ԳԵՐՄԱՆԻԱ)	
ՊՐՈՒՍԱԿԱՆ ՀԱՆՁԱՌՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՂԵՍԻՆՈՒՄ. ԳԱՂԹԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԹԵ ՄԻՄՈՆԵՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ.....	378
ՀԱԿՈԲՅԱՆ ԼԻԼԻԹ (ԵՊԼՀ ԿԲ)	
ՀԱՅ-ՉԻՆԱԿԱՆ ԱՌԵՎՏՐԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 1992-2013 թթ.	387
ՀԱԿՈԲՅԱՆ ՇԱՀԱՆ (ԱԻ)	
ՊԱՂԵՍԻՆՅԱՆ ՀԱՐՑԻ ԿԱՐԳՎՈՐՄԱՆ ԽՄԻՐՆ ԱՄՆ-ԻՄԱՅԱՅԵԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՍՏԱՔՄԱՆՈՒՄ	395
ՀԱԿՈԲՅԱՆ ՎԱՂԱՐՇԱԿ (ԱԻ)	
ԲՈՒԼՂԱՐԻԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՈՒԼՂԱՐԻԱՅԻ ԹՈՒՐՔԱԼԵՋՈՒ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՐ 1980-ԱԿԱՆ թթ.	404
ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ ԳԱԳԻԿ (ԳՊՄԻ)	
ԹԱԼԻՇՎԱՆ ԵՎ ԼԵԶԳԻՎԱՆ. ԱԴՐԵԶԱՆԻ ԿՈՆՏԼԻԿՏԱԾԻՆ ՏԱՐԱԾՐՁԱՆՆԵՐ	411
ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԱՂԱՎԻԻ (Պ.Գ.Բ., ԱԻ)	
ՉԻՆ-ԻՄԱՅԱՅԵԼԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐԸ ՆԱԽՔԱՆ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ	423
ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԵՎԱ (ԱԻ)	
ՆԱՎԹԱՅԻՆ ԵՐՐՈՐԴ ՃԳՆԱԺԱՄԸ՝ ՈՐՊԵՍ ԻՐԱՆ-ԻՐԱՔԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔ, ԵՎ ՃԱՊՈՆԻԱՅԻ ԴԵՐԸ ՀԱԿԱՍԱՐԾՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒԾՄԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ.....	439
ՂԱԶԱՐՅԱՆ ՍԱՐԳԻՄ (ԱԻ)	
ԶՐԻ ԽՄԻՐԸ ՀՈՐԴԱՆԱՆ-ԻՄԱՅԱՅԵԼԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ. ԱՌԱԿԱՏՈՒՄԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	452

ՂԱԶԳԻՑԱՆ ՍՈՒՐԵԼԻ (ԵՊՀ)	
ՂԱՂԵՍԻՆԻ ՄԻԶԱՋԱՅԻՆ ՃԱՆԱՋՄԱՆ ԳՈՐԾՈՂԱՅԸ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻՆ.....	464
ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ ՏԱԹԵՎԻԿ (ԱԻ)	
ԱԶԿ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ» ԶԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ.	
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐ ..... ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ ՀԱՅԿ (ԱԻ)	474
ՀԱՐՈՒՆԻՔԻ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՄԻՍԻՈՆԵՐԱԿԱՆ ԿԱՅԱԽԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՍ ՏԱՐԻՆ (1910-1920 ԹԹ.)	485
ՄԱՄՍՈՆՅԱՆ ՀԱՅԿ (պ.գ.թ., ԱԻ)	
ՄԻՐԻԱՅԻ ԵՎ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԲԱՆԱԿՆԵՐԻ ՀԱՅ ՈԱԶՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՆԵՐԸ	492
ՄԱՐԳՍՅԱՆ ՏԱԹԵՎԻԿ (ԵՊՀ)	
ԱԹԱԹՈՒՐՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐԻՆ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԽՆԴՐ ՇՈՒՐՉ (1923-1938 ԹԹ.).....	503
ՄԱՅԱՑՅԱՆ ՄՆԱՑԱԿԱՆ (ԱԻ)	
ՀԻՆԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴՅԱԿԱՆ ՀԱՄԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԶԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ ՀԱՐԱՎԱՅԻ ԿՈՎԿԱՍՈՒՄ ԽՍՀՄ ՓԼՈՒԳՈՒՄ ՀԵՏՈ.....	511
ՄՈՂՄՈՆՅԱՆ ՀԱՅԿ (ԱԻ)	
ԻՐԱՆ-ՄԵԾ ԲՐԻՏԱՆԻԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՆԱՎԹԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅՆԱՑՄԱՆ ՓՈՐՁԻ ԺԱՄԱՆԱԿ (1950-1953 ԹԹ.)	530
ՄՈՒՔԻԱՍՅԱՆ ՀԱՍՈ (պ.գ.թ., ՊԻ)	
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԻԶԵՎ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ ՀԱՐՑԸ 1918 թ. ՎՐԱՅ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՀԱԶՈՐԴՈՂ ՇՐՋԱՆՈՒՄ	543
ՎԱՐԴԱՅԱՆ ԳՐԻԳՈՐ (պ.գ.թ., ԱԻ)	
ԱԼԱՎԻԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԸ ԵՎ ՄԻՐԻԱԿԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԸ.....	556

ԲԱՆԱՏԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՅՎԱՋՅԱՆ ՇՈՒՇԱԿԻ (ԵՊՀ)	
ԹՅՈՒՐՔԱԼԵԶՈՒ ԺՈՂՈՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԷԹՆՈՆԻՄՆԵՐՆ ԸՆՏ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆՆԵՐԻ.....	566
ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ ԼԻԿՈԼԱՅ (ԵՊՀ)	
ՆԱԽԱԴՐՄԱՆ ԵՎ ՀԵՏԱԴՐՄԱՆ ԽՆԴՐԸ ՄԻԲԱՈՒԵՑՀԻՒ «ԱԼ-ՔԻԹԱԲ» («ԳԻՐԳԸ») ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆՈՒՄ ԵՎ ԴՐԱ ՃԱՐՏԱՍՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՐԱԲԵՐԵՆՈՒՄ	575
ԹԱՄՐԱՋՅԱՆ ԱՆՈՒՅ (ԱԻ)	
ԻԲՆ ԱԼ-ԶԱՋԻՖԻՆ ԵՎ ՀԱՆԲԱԼԻԱԿԱՆ ՄԱԶՀԱԲԻ ՎԵՐԵԼՔԸ XII ԴԱՐԻ ԵՐԿՐՈԴ ԿԵՍԻՆ.....	583

ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ ԷՄՄԱ (ԸՆ (Մ)Հ)	
ԱՐԱԲԵՐԵՆՈՒՄ ՀԱՃԱՆ ԳՈՐԾԱԾՎՈՂ ՀԱՏՈՒԿ ԵՂԱՆԱԿԱՎՈՐՈՂ ԻՍԱՍՏՆԵՐՈՎ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԿԻՐԱԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ (ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԱԿՆԱՐԿ).....	591
ԿԱԼՆԵՐ ՖԵԼԻՔՍ (ՄԼ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ)	
ՆԻԿՈԼԱՈՒ ՖՈՆ ՌՈՅՉԵՐ. ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐ.....	607
ՀԱԿՈԲՅԱՆ ԼԻԱՆԱ (ԵՊՀ)	
ՎԵՅՍԻԻ ԴԵՐԸ 17-ՐԴ ԴԱՐԻ ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԵՐԳԻԾԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ.....	621
ՇՈՒԲԵՐՏ ԱՆՆԵՐԻ ՄԻՌԻ (ՄԼ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ)	
ՕՐԵՍԵՍԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ ԵՎ ՎՐԻԺԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ ԷԳԻՍԹՈՍԻՑ (DRAC. OREST. VV. 626-728)	629
ՊՈՐՄՈՅՎԱՆ ՆԱԻՐԱ (ԵՊՀ)	
«ԳԱՍԹԱՐԲԱՅԹԵՐԱԿԱՆ ԹԵՍԱՏԻԿԱՅԻ» ՍԿԶԲՆԱՎՈՐՈՒՄԸ ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՄ. ԲԵՔԻՐ ՅՈՒՆՉԱ	646
ՈԱՌԿԵ ՔՐԻՍՏՈՅ (ՄԼ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ)	
ԻՍԱՆՈՒԻԼ ԿԱՆ. ԴՐԱԿՏԻԿ ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՔՆՍԱԴԱՏՈՒԹՅՈՒՆ. «ՍԱՔՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՇԱՐԺԱՌԻԹՆԵՐԻ»	
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԳՐՔԻ ԵՐՐՈՐԴ ԳԼԽԱՎՈՐ ՍԱՍԻ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄԸ.....	655
ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ ԱՀԱՐՈՆ (ԵՊՀ)	
ԹԱԼԻՇԵՐԵՆՈՒՄ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԵՏԶԻ ՇՈՒՐԳ.....	671

CONTENTS

ANCIENT AND MEDIEVAL HISTORY

AMIRYAN MARIAM (IAE)

- THE SOUTH-EASTERN BASIN OF SEVAN LAKE IN HISTORICAL
AND ARCHAEOLOGICAL CONTEXT (XV–VII CENTURIES B.C.) 17

BERGER FRIEDRICH (MLU, GERMANY)

- JESUS AND THE TAX-COLLECTORS 32

GALSTYAN ARMINE (YSAFA)

- EGYPTIAN PORTRAIT OF THE OLD KINGDOM 59

GRIGORYAN GRIGOR (MLU, GERMANY)

- AN ANALYSIS OF THE SECOND SESSION OF THE COUNCIL OF CHALCEDON 77

GRIGORYAN SONA (IOS)

- THE PROBLEM OF THE LOCALIZATION OF THE TOPOI

- BIAJNILI – URARTU ACCORDING TO G. KAPANTSYAN 104

DANIELYAN HENRIK (IAE)

- NEW DATA ON DEFENSE SYSTEMS OF ANCIENT ARMENIA 124

TIEDEMANN ALEXANDER (MLU, GERMANY)

- CANONISATION IN ISLAM AND IN CHRISTIANITY 137

TOVMASYAN ANAHIT ("MARENADARAN" RIAM)

- THE SLAVE MARKET OF CONSTANTINOPLE AND ITS ECONOMIC FUNCTION 153

KHORIKYAN HOVHANNES (Ph.D., IOS)

- ON THE LOCATION OF THE XVIII SATRAPY SASPEIRES

- OF ACHAEMENID PERSIA 165

CASTELUCCIA MANUEL (UNIOR UNIVERSITY, ITALY),

DAN ROBERTO (ISMEO, ITALY)

- SOME REMARKS ON CAUCASIAN AND URARTIAN BRONZE BELLS 174

KARAPETYAN VAREN (YSU)

- THE SOCIAL CHARACTERISTIC OF HAZARA PEOPLE

- (THE SOCIAL STRUCTURE AND RITUALS) 192

HOVHANNISYAN LIANA (IOS)

- THE FIRST ARABIC-KHAZAR COLLISIONS AND THE POLITICAL SITUATION

- IN ARMENIA AND AGHUNK IN THE SECOND HALF OF VII CENTURY 203

MESHKANBARIANS JILBERT (YSU)

- THE ADMINISTRATIVE SYSTEM OF PERSIA AT SAFAVID ERA ACCORDING

- TO "TADKERAT AL-MOLUK" AND "DASTUR AL-MOLUK" MANUALS 212

VOSKANYAN ANI (YSU)	
JANNISSARIES: THEIR CREATION FEATURES AND THE LIQUIDATION REASONS.....	221
TSAKANYAN RUSLAN (Ph.D., IOS)	
ON THE PERIODIZATION OF THE ASSYRIAN HISTORY	229

MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY

ALEKSANYAN ANNA (CU, USA)	
THE RESCUE MISSION OF ARMENIAN WOMEN AND ORPHANS AFTER WWI	247
ARAKELYAN HERMINE (IOS)	
THE ENTENTE STATES POLICY IN ARAB COUNTRIES AT THE END OF THE FIRST WORLD WAR.....	257
AVDALYAN ARTHUR (IOS)	
SOCIAL-ECONOMIC SITUATION OF THE COPTIC COMMUNITY IN EGYPT (SECOND HALF OF THE 20 TH AND THE BEGINNING OF THE 21 ST CENTURIES).....	267
ARSHAKYAN TATEV (IOS)	
THE USA INTERESTS IN THE COOPERATION COUNCIL FOR THE ARAB STATES OF THE GULF.....	276
GALSTYAN VARDAN (YSU)	
ABOUT THE NEW PROJECTS OF MILITARY-INDUSTRIAL COMPLEX OF TURKEY	283
GASPARYAN ARAM (Ph.D., IOS)	
KUWAIT'S ROLE IN THE REGIONAL POLICY OF THE GREAT POWERS IN THE BEGINNING OF THE 20 TH CENTURY	294
DAVTYAN ARUS (IOS)	
ON THE RECOGNITION OF THE ARMENIAN GENOCIDE IN US-CONGRESS (1970s - 2000).....	305
TUMANYAN VARSIK (IOS)	
TURKISH-LEBANESE RELATIONS DURING THE GOVERNANCE YEARS OF JUSTICE AND DEVELOPMENT PARTY (2002-2010)	315
ZHAMHARYAN ARMEN (IOS)	
TURKEY'S RELATIONS WITH THE ARAB MAGHREB COUNTRIES (1989-1995)	324
KHACHATRYAN TIGRAN (ASPU)	
THE POSITION OF GERMANY ABOUT ARMENIAN QUESTION (1878-1809) ...	335
KARAPETYAN ANNA (PAA RA)	
THE DYNAMICS OF THE NAGORNO-KARABAKH STATUS TRANSFORMATION IN THE PROCESS OF NEGOTIATION	351

KASYAN ARAKS (YSU)	
ON THE PREREQUISITES OF JUSTICE AND DEVELOPMENT PARTY'S VICTORIES IN TURKISH PARLIAMENTARY ELECTIONS (2002-2011)	368
KSCHENKA DAVID (MLU, GERMANY)	
PRUSSIAN COMMITMENT IN PALESTINE: COLONIALISM OR A MISSIONARY TASK?	378
HAKOBYAN LILIT (CI at YSLU)	
ARMENIAN-CHINESE TRADE AND ECONOMIC RELATIONS FROM 1992 TO 2013.....	387
HAKOBYAN SHAHANE (IOS)	
THE PROBLEM OF SETTLEMENT OF PALESTINIAN ISSUE IN THE CONTEXT OF US-ISRAEL RELATIONS	395
HAKOBYAN VAGHARSHAK (IOS)	
THE POLICY OF BULGARIAN GOVERNMENT TOWARDS TURKISH-SPEAKING MINORITY OF BULGARIA IN THE 1980s.....	404
HAMBARYAN GAGIK (GSPI)	
TALYSHSTAN AND LEZGISTAN: CONFLICTOGEN REGIONS OF AZERBAIJAN	411
HARUTYUNYAN AGHAVNI (Ph.D., IOS)	
CHINESE-ISRAELI CONTACTS BEFORE THE ESTABLISHMENT OF DIPLOMATIC RELATIONS.....	423
HARUTYUNYAN YEVA (IOS)	
IRAN-IRAQ WAR AS THE RESULT OF THE THIRD OIL CRISIS AND THE ROLE OF JAPAN IN THE CONFLICT RESOLUTION	439
GHAZARYAN SARGIS (IOS)	
THE WATER PROBLEM IN JORDAN-ISRAELI RELATIONS: FROM CONFRONTATION TO COOPERATION.....	452
GHAHRIYAN MUSHEGH (YSU)	
THE PROCESS OF INTERNATIONAL RECOGNITION OF PALESTINE IN 2011	464
MANUKYAN TATEVIK (IOS)	
THE FORMATION OF THE "ARMENIAN POLICY" OF JUSTICE AND DEVELOPMENT PARTY: MAIN TENDENCIES	474
MARTIROSYAN HAYK (IOS)	
A DECADE OF THE ACTIVITY OF HARUNIE GERMAN MISSIONARY CAMP (1910-1920).....	485
SAMSONYAN HAYK (Ph.D., IOS)	
ARMENIAN MILITARY OFFICERS IN THE SYRIAN AND LEBANESE ARMIES.....	492
SARGSYAN TATEVIK (YSU)	
ON THE MODERNIZATION OF TURKEY DURING THE REIGN OF ATATURK (1923-1938).....	503

SAFARYAN MNATSAKAN (IOS)	
THE FORMATION OF THE POLICY OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA IN THE SOUTH CAUCASUS AFTER THE BREAK-UP OF THE USSR.....	511
SOGHOMONYAN HAYK (IOS)	
IRAN-GREAT BRITAIN RELATIONS DURING THE ATTEMPT OF OIL INDUSTRY NATIONALIZATION (1950-1953)	530
SUKIASYAN HAMO (Ph.D., IH)	
ISSUE OF THE RESTORATION OF DIPLOMATIC RELATIONS BETWEEN ARMENIA AND GEORGIA AFTER THE PERIOD OF GEORGEAN-ARMENIAN WAR IN 1918	543
VARDANYAN GRIGOR (Ph.D., IOS)	
ALA WITE COMMUNITY AND SYRIAN CRISIS.....	556

PHILOLOGY

AYVAZYAN SHUSHANIK (YSU)	
THE ETHNONYMS OF TURKIC SPEAKING PEOPLES ACCORDING TO STAGES	566
GABRIELYAN NIKOLAY (YSU)	
THE PROBLEM OF INVERSION IN SIBAWEYHI'S WORK "AL-KITAB" ("THE BOOK") AND ITS RHETORICAL SIGNIFICANCE IN ARABIC LANGUAGE	575
TAMRAZYYAN ANUSH (IOS)	
IBN AL-JAWZI: THE HANBALI SCHOOL AND ITS RISE IN THE 2 ND PART OF XII CENTURY.....	583
KHACHATRYAN EMMA (RA(S)U)	
THE FORMATION AND USAGE OF MODAL MEANS WITH SPECIAL MEANING IN ARABIC (GENERAL REVIEW).....	591
KALDER FELIX (MLU, GERMANY)	
NIKOLAUS VON REUSNER: A BIOGRAPHICAL PICTURE.....	607
HAKOBYAN LIANA (YSU)	
THE ROLE OF VEYSI IN THE DEVELOPMENT OF THE TURKISH SATIRICAL LITERATURE OF THE 17 TH CENTURY	621
SCHUBERT ANNCHRISTIN (MLU, GERMANY)	
THE RETURN OF ORESTES AND THE REVENGE ON AEGISTHUS (DRAC. OREST. VV. 626-728)	629
POGHOSYAN NAIRA (YSU)	
THE THEME OF "GASTARBEITERS" IN THE TURKISH LITERATURE: BEKIR YILDIZ.....	646

RADTKE CHRISTOPH (MLU, GERMANY)	
IMMANUEL KANT. CRITIQUE OF PRACTICAL REASON: A CONSIDERATION OF THE 3 RD MAIN PIECE OF THE 1 ST BOOK "ABOUT THE MAINSPRINGS OF PURE PRACTICAL REASON"	655
VARDANYAN AHARON (YSU)	
ARMENIAN INFLUENCE ON THE TALISHI LANGUAGE	671